UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LXIV. Quomodo haereses exscindere studuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Visual Library

structis, vestra prudentia juxta Ecclesiæ regulam & Apostolicam traditionem ita hanc electionem dirigere poterit, quemadmodum Ecclesiasticæ disciplinæ ratio postulat. Divinitas vos servet, fratres carissimi.

Caput LXIII.

Quomodo hæreses exscindere studuerit.

HÆc Imperator Præsulibus Ecclesiarum præcipiens, hortabatur eos, ut ad laudem divinæ religionis propagandam cuncta agerent. Postquam verò sublatis è medio dissensionibus, Ecclesiam Dei ad concordiam & unanimem doctrinæ concentum revocavit; inde transgressus, aliud impiorum genus, utpote pestilens humani generis venenum, abolendum esse censuit. Erant hi perniciosi quidam homines, qui sub falsa modestiæ & gravitatis specie urbes vastabant. Quos Pseudo-Prophetas & rapaces lupos alicubi Servator appellat his verbis: Cavete à falsis Prophetis, qui venient ad vos in vestimentis ovium; intus autem sunt lupi rapaces. Ex fructibus eorum cognoscetis eos. Igitur misso ad provinciarum Præsides præcepto, hujusmodi hominum genus abegit ac fugavit. Præter ipsam autem legem, Imperator salutarem quoque institutionem ad eos nominatim direxit, exhortans homines ut quantocius pœnitentiam agerent: Ecclesiam enim Dei ipsis portum salutis fore. Audi ergo quomodo in suis ad eos literis concionatur.

Caput LXIV.

Constantini constitutio adversus hæreticos.

Victor Constantinus Maximus Augustus, Hæreticis

AGnoscite nunc hujus legis beneficio, ô Novatiani, Valentiniani, Marcionistæ, Pauliani, & quibus Cataphrygum nomen est inditum; omnes deniq; qui hæreses privatis cœtibus instruitis atque impletis; quot mendaciis opinionis vestræ vanitas implicetur, & quam perniciosis venenis imbuta sit vestra doctrina: adeo ut sanis morbus gravissimus, viventibus perpetua mors per vos importetur. O veritatis inimici, hostes vitæ, exitii consiliarii: cuncta apud vos sunt veritati contraria; turpissimis flagitiis congrua: ineptiis & figmentis

A νεσις κατὰ τὸν τῆς ἐκκλησίας κανόνα καὶ τὴν ἀπο-
στολικὴν παράδοσιν, οὕτω ῥυθμίσαι τὴν χειρο-
τονίαν, ὡς ἂν ὁ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστήμης
ὑφηγῆται λόγος. ὁ Θεὸς ὑμᾶς διαφυλάξοι
ἀδελφοὶ ἀγαπητοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ξγ'.

Ὅπως τὰς αἱρέσεις ἐκτεμεῖν ἐσπούδασε.

ΤΟιαῦτα τοῖς τῶν ἐκκλησιῶν ἐπ' εὐδο-
μίᾳ τοῦ θείου λόγου παρῄνει. ἐπεὶ δὲ τὰς
διαστάσεις ἐκποδὼν ποιησάμενος, ὁμό-
B φωνον ἁρμονίαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ κατε-
στήσατο, ἔνθεν μεταβάς, ἄλλο τι γένος ἀθέων
ἀνδρῶν ᾠήθη δεῖν, ὥσπερ δηλητήριόν τι
ἀνθρώπων ἀφανὲς καταστῆσαι βίου. φθο-
δέ τινες ὑπῆρχον οὗτοι, προσχήματι σε-
λυμαινόμενοι τὰς πόλεις. ψευδοπροφή-
αὐτοὺς ἢ λύκους ἅρπαγας, Σωτῆρος ἀπο-
λεῖ ὧδέ που θεσπίζουσα φωνή. προσέχετε ἀπὸ
τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἐλεύσονται πρὸς
ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι
λύκοι ἅρπαγες. ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπι-
C γνώσεσθε αὐτούς. καταπεμφθὲν δὴ τοῖς κατ'
ἔθνος ἡγεμόσι πρόσταγμα, πᾶν τὸ τῶν τοιού-
των φῦλον ἤλαυνε. πρὸς δὲ τῷ νόμῳ καὶ ζωο-
ποιὸν διδασκαλίαν εἰς αὐτῶν πρόσωπον διε-
τίθετο, σπεύδειν ἐπὶ μετάνοιαν παρορμῶν
τοὺς ἄνδρας. σωτηρίας γὰρ ὅρμον αὐτοῖς ἔσε-
σθαι, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. ἐπάκουσον δ' ὅπως
καὶ τούτοις διὰ τοῦ πρὸς αὐτοὺς ὡμίλει γράμ-
ματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ξδ'.

Κωνσταντίνου διάταγμα πρὸς τοὺς αἱρετικούς.

Νικητὴς Κωνσταντῖνος Μέγιστος Σεβαστὸς
D αἱρετικοῖς.

ΕΠίγνωτε νῦν διὰ τῆς νομοθεσίας ταύτης,
ὦ Ναυατιανοί, Οὐαλεντῖνοι, Μαρκιωνι-
σταί, Παυλιανοί, οἵ τε κατὰ Φρύγας ἐπικεκλημέ-
νοι, καὶ πάντες ἁπλῶς οἱ τὰς αἱρέσεις διὰ
τῶν οἰκείων πληροῦντες συστημάτων, ὅσοις
ψεύδεσιν ἡ παρ' ὑμῖν ματαιότης ἐμπέ-
πλεκται, καὶ ὅπως ἰοβόλοις τισὶ φαρμάκοις
ἡ ὑμετέρα συνέχεται διδασκαλία. ὡς τοὺς
μὲν ὑγιαίνοντας εἰς ἀσθένειαν, τοὺς δὲ ζῶν-
τας εἰς διηνεκῆ θάνατον ἀπάγεσθαι δι' ὑ-
μῶν. ὦ τῆς μὲν ἀληθείας ἐχθροί, τῆς δὲ ζωῆς
πολέμιοι, καὶ ἀπωλείας σύμβουλοι. πάν-

τα

παρ' ὑμῖν τῆς ἀληθείας ἐστὶν ἐναντία, αἰσχροῖς πονηρεύμασι συνᾴδοντα. ἀτοπίαις καὶ δραμασχήμα. δι' ὧν ὑμεῖς τὰ μὲν ψευδῆ κατασκευάζετε, τοὺς δ' ἀναμαρτήτους θλίβετε. τὸ φῶς τοῖς πιστεύουσιν ἀρνεῖσθε. ἐπὶ προσχήματι γοῦν θειότητος ἀεὶ πλημμελοῦντες, πάντα μιαίνετε· τὰς ἀθώους καὶ καθαρὰς συνειδήσεις θανατηφόροις πληγαῖς τραυματίζετε. αὐτὴν δὲ σχεδὸν εἰπεῖν τὴν ἡμέραν, τῶν ἀνθρωπείων ὀφθαλμῶν καθαρπάζετε. καὶ τί δεῖ καθέκαστον λέγειν; ὅπου γε περὶ τῶν ὑμετέρων κακῶν εἰπεῖν τι κατ' ἀξίαν, οὔτε βραχέος ἐστὶ χρόνου, οὔτε τῶν ἡμετέρων ἀσχολιῶν. οὕτω γάρ ἐστι μακρὰ καὶ ἄμετρα τὰ παρ' ὑμῖν ἀτοπήματα, οὕτως εἰδεχθῆ, καὶ πάσης ἀπηνείας πλήρη, ὡς μηδ' ὁλόκληρον ἡμέραν πρὸς ἔκφρασιν τούτων ἀρκεῖν· ἄλλως τε καὶ ἐκκλίνειν τῶν τοιούτων προσήκει τὰς ἀκοάς, τούς τ' ὀφθαλμοὺς ἀποστρέφειν, ὑπὲρ τοῦ μὴ χραίνεσθαι τῇ καθέκαστον διηγήσει, τὴν τῆς ἡμετέρας πίστεως εἰλικρινῆ καὶ καθαρὰν προθυμίαν. τί οὖν, ἀνεξόμεθα περαιτέρω τῶν τοιούτων κακῶν; ἀλλ' ἡ μακρὰ παρεπιθύμησις, ὥσπερ λοιμικῷ νοσήματι καὶ τοὺς ὑγιαίνοντας χραίνεσθαι ποιεῖ. τίνος οὖν ἕνεκεν τὴν ταχίστην τὰς ῥίζας ὡς εἰπεῖν τῆς τοσαύτης κακίας οὐ διὰ δημοσίας ἐπιστρεφείας ἐκκόπτομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΞΕ'.

Περὶ ἀφαιρέσεως τόπων συνάξεων τῶν αἱρετικῶν.

ΤΟιγάρτοι ἐπειδὴ τὸν ὄλεθρον τοῦτον τῆς ὑμετέρας ἐξωλείας ἐπὶ πλεῖον φέρειν οὐκ ἔστιν οἷόν τε, διὰ τοῦ νόμου τούτου προαγορεύομεν, μήτις ὑμῶν συνάγειν τοῦ λοιποῦ τολμήσῃ. διὸ καὶ πάντας ὑμῶν τοὺς οἴκους ἐν οἷς τὰ συνέδρια ταῦτα πληροῦτε, ἀφαιρεθῆναι προσετάξαμεν. μέχρι τοσούτου τῆς φροντίδος ταύτης προχωρούσης, ὡς μὴ ἐν τῷ δημοσίῳ μόνον, ἀλλὰ μηδ' ἐν οἰκίᾳ ἰδιωτικῇ, ἢ τόποις τισὶν ἰδιάζουσι τὰ τῆς δεισιδαίμονος ὑμῶν ἀνοίας συστήματα συντρέχειν. πλὴν ὅσον περ ἐστὶ κάλλιον, ὅσοι τῆς ἀληθινῆς καὶ καθαρᾶς ἐπιμελεῖσθε θρησκείας, εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν ἔλθετε, καὶ τῇ ταύτης ἁγιότητι κοινωνεῖτε, δι' ἧς καὶ τῆς ἀληθείας ἐφικέσθαι δυνήσεσθε· κεχωρίσθω δὲ παντελῶς τῆς τῶν ἡμετέρων καιρῶν εὐκληρίας, ἡ τῆς διεστραμμένης διανοίας ὑμῶν ἀπάτη. λέγω δὲ, ἡ τῶν αἱρετικῶν καὶ σχισματικῶν ἐναγής τε καὶ ἐξώλης

referta: quibus vos mendacia quidem adstruitis; innocentes autem opprimitis, & credentibus lucem negatis. Ac sub obtentu quidem divinitatis assiduè peccantes, cuncta polluitis: puras verò & illibatas hominum conscientias lethalibus plagis vulneratis, atque ipsum propemodum diem mortalium oculis intercipitis. Et quid attinet singula percensere, cùm nec brevitas temporis, nec magnitudo occupationum nostrarum patiantur, nos de criminibus vestris pro merito ipsorum verba facere? Quippe tam gravia sunt & immensa scelera vestra; adeò fœda & omni atrocitate exuberantia, ut ne dies quidem integer ad eorum explicationem sufficiat. Et alioqui ab hujusmodi rebus aures amovere & oculos avertere decet, ne pura ac sincera fidei nostræ alacritas particulari earum expositione violetur. Quid est igitur quod hujusmodi mala diutius toleremus? maximè cùm diuturna patientia faciat, ut hi quoque qui sani sunt ac valentes, hoc velut pestilenti morbo inficiantur. Quidni ergo hujusmodi improbitatis radices publica animadversione confestim exscindimus.

Caput LXV.

De tollendis conventiculis hæreticorum.

QUocirca quando hæc vestræ improbitatis pernicies amplius ferri non potest, præsenti lege interdicimus, ne quis vestrum inposterum conventus agere præsumat. Atque idcircò universa loca in quibus ejusmodi cœtus peragitis, auferri præcepimus; eò usque procurrente Majestatis nostræ sollicitudine, ut non modo in publico, sed ne in privatis quidem ædibus ac locis ullis privati juris, superstitiosæ vestræ dementiæ factio congregetur. Itaque quod longè honestius atque præstantius, quicumque vestrum veræ ac sinceræ religionis studiosi sunt, ad Catholicam Ecclesiam accedant, ejúsque Sanctitati communicent, cujus ope ad veritatem poterunt pervenire. Absit omninò à felicitate temporum nostrorum, perversæ mentis vestræ fraudulenta deceptio, hæreticorum scilicet ac schismaticorum scelerata ac perdita amentia. Dignum est enim prospe-